

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOS A DIJOS

CONTINUAN las manifestacions anticlericals: se n'ha celebrat una de important a Málaga y un' altra de importantissima a la Corunya: en cap d' ellas hi ha hagut els atropellos que va haverhi a la de Barcelona; però l' govern, clamí el país tant com vulgui, fa l' dormilega, y de donarli una petita satisfacció no se n' parla... més aviat li donará disgustos. De disgustos tots els que puga.

Un atach gripal va tenir al home del tupé acotxat al llit, havent prohibit els metjes en absolut que l' vejés ningú. Ab tal motiu se deya que renunciava a la política, cedint a las súplicas de la seva familia, empenyada en que reposi, com aixís ho demana la seva edat avansada y la seva naturalesa rendida. Y 's feyan tota mena de comentaris respecte a la sort que li cabria ab tal motiu a la colla fusionista.

Però en Sagasta té set vidas com els gats. Sens dupte Espanya no está encare prou castigada, puig el fet es que ja 's dona per restablert y dispost ara més que may a prosseguir en son paper de capitá de la seva quadrilla.

Els antichs progressistas cantavan alló del himne de Lutxana:

«Moriré con la espada en la mano.»

Però 'ls temps han degenerat, y per lo que toca a n' en Sagasta, morirá no ab l' espasa a la má; però sí ab la cullera.

Mentrestant en comarcs un temps tan ricas com la de Jerez, reyna la miseria més espantosa. La filoxera está devastant aquelles vinyas qu' eran una font de prosperitat: els petits propietaris careixen de medis pera replantarlas, y en quant als treballadors no troban un jornal, ni que l' demanin de jonollons y com qui implora una limosna.

En aquesta situació alguns grups han invadit las fecas en busca de pá, perque la fam no té lley.

Y l' govern sempre compassiu ha enviat a la comarca numerosas forsas de la guardia civil, sens dupte perque veyant els tricuspis reglamentaris, els famélics pugan anarse'n de aquest mon al altre pensant ab el Pare Etern.

Fora d' Espanya se senyalan com a fets importants la captura de Aguinaldo, qui no va ser, conforme 's deya, victima de una sorpresa més ó menos semblant a una traició, sino de una verdadera felonía. Citat pera tractar dels preliminars de la pau, el coronel Funston, al veure'l rodejat de una escolta molt débil, va tirárseli al demunt posantlo prés. Aquesta infamia quedarà marcada eternament sobre la nació nort-americana, davant de l' historia... y no dich del mon civilisat, perque avuy el mon civilisat ja no s' escandalisa per res.

La manifestació marítima de Tolón es un nou triunfo per la República francesa, que d' avuy en avant podrà contar ab el carinyo de una nació germana com es l' Italia. Més de trenta anys feya que Italia vivia com divorciada de sa germana major, arrimantse als enemichs mortals de la rassa llatina. La Alemania y l' Austria explotavan els seus rezels: l' Inglaterra creya contar ab ella per acabar de afiansar el seu predomini en el Mediterrani.

Mes desde avuy las cordials demostracions d' afecte que s' han prodigat las dos esquadras, en presencia del digne president de la República, fan presumir que l' sigle xx marcará l' principide una nova era de regeneració pera la rassa llatina, quan sembla va encaminarse cegament al suicidi.

Aquí no tenim marinos ni més barcos que l' inválit *Pelayo* que allá 's troba també. Es ben poca cosa pera pendre part en un aconteixement tan gros y trascendental. Però ab el cor l' Espanya liberal se troba a Tolón. La bona inteligencia de las nacions llatinas es una fianxa pera las llibertats dels pobles.

PEP BULLANGA

ELS CORCHS

Nit y día els corchs rosegan bastiments, portas y vigas; lo qu' avans tou fustám sólit ja te avuy mes pols que fibra.

No paran ni un sol moment las bestiolas malehidas y la casa enfondrarán

DUPPI-ROSELLA

ab son burgir algun día.

Sols han passat algun temps; aquest temps que una esbranzida d' ayre sá ha obert bat a bat las portas al sol dels lliures.

Va callar son xarriqueig va parar sa tasca indigna, pro aquell vent sá ja ha passat la fosca torna a ser dintre, regna el silenci de mort en la casa ahont els corchs viuhen y altre volta van font pols bastiments, portas y vigas.

EN PARAÍSO A BARCELONA

n Paraiso ha vingut a Barcelona, ha inaugurat un Círcul, ha presidit un meeting, ha acceptat un ápat, y se n' ha entornat.

Las cosas avuy se fan aixís, depressa, al vapor, sense entretenirse gayre, a estil de *commis voyageur* que corre mon en busca de *pedidos*, y que quant més aviat enllestex, millor, per

alló de menos gastos de viatje y més tants per cents de utilitats.

Fins fa poch, per fas ó per nefas ó per lo que siqués, la *Unió nacional* que presideix D. Basilio tenia poch menos que tancada la plassa de Barcelona. No hi havia aquí qui 's cuydes de fer l' article respecte

Els que 'ls guardan las espatillas

«Quan no bastin els civils se refian, se refian;

quan no bastin els civils se refian dels carlins.»

(Cansó del frare Llántias.)

al gèneru elaborat en las Assambleas de Zaragoza y Valladolid. Pero en lo successiu ja no succehirá lo mateix, haventse obert al efecte un magatzém luxós al carrer de Bilbao, qu' es precisament la mateixa botiga que van desdonar els silvelins immediatament després de la cayguda de D. Paco, y aqueix magatzém conta ab una dependència bastant numerosa, arplegada d' aquí y d' allá, la qual se proposa, segons diuhen, treballar de ferm els gèneros de la *Unió nacional*.

A n' aixó, precisament, ha vingut en Paraiso: á animarlos ab la seva paraula y ab el seu exemple. Ja ho saben, donchs, els Srs. Regordosa y Estasen, homes de pés com poch n' hi haja: no compliran bé l' seu encàrrech, fins que hajan fós tot el greix, fins qu' en servey de la causa s' equiparin en un tot ab l' infatigable batallador aragonés, que s' ha quedat materialment ab la pell y 'ls ossos.

Y ara parlant en serio, hem de confessar una vegada més que, allá, á arrels dels grans desastres nacionals vejerem ab complacencia y fins ab cert esperansas el reviscolament de las classes productoras formulant un programa d' economias, aplicable á la regeneració d' Espanya. L' hora era oportuna perque las classes neutres acostumadas á deixar cremar lo que no s' cohia per ellas, tractessin d' emprendre un nou camí reclamant una intervenció directa en la cosa pública, monopolizada fins á l' hora del desastre, pels barateros de la política de la restauració.

Pero s' ha de confessar també que l' camí qu' emprendre des de un principi era completament errat, era un camí que no anava en lloch.

Perque, fassinse las distincions y salvats que s' vulguin, de la ruina d' Espanya, de la seva tremenda cayguda, de la impossibilitat en que s' troba de rehabilitarse, qui n' té la culpa principalment es el régimen. Enganxats á n' ell, com las lapas á la roca, viuen els homes que l' servian y se n' servian avants del desastre, y que avuy encare l' serveixen y se n' serveixen, com si aquí no hagués passat res enterament. Els mateixos homes, ab els mateixos errors, ab els mateixos vicis, ab las mateixas concupiscencias. El régimen no disposa d' altres elements. Forman ab ell un conjunt inseparable.

Per no haverho comprés aixís pot dirse que ha fracassat la ruidosa campanya de la *Unió nacional*.

Al declarar la seva indiferencia per lo que respecta á un punt tan essencial com es el relatiu á la forma de govern, en lloch d' engendrar una unió de forasas positivas, realisava una desconcertada agregació de debilitats y d' equívocs que havia de conduhirla fatalment á la impotencia. Perque si l' *Unió nacional* volia lealment inaugurar una nova era de reparació y justicia calia que fes foch nou, procurant que l' país se fes cárrech de lo qu' es ben seu, sense ingerencias extranyas y perniciosas. En la bandera republicana devia escriure el programa de las sevas aspiracions patrióticas.

Imaginarse que 'ls fautors del gran desastre, ja 'ls conservadors, ja 'ls fusionistas, farien honor á totas ó á la major part d' ellas, imposantse gustosos el sacrifici de mermar els profits que treuhen de la gobernació del Estat, era forjarse la més cándida de las ilusions.

Per aixó la situació conservadora va riure's sempre de las amenassas de la *Unió nacional*. Totas las campanyas, no tenint per base un radicalisme revolucionari encaminat á un cambi de régimen, van ser campanya perdudas, estérils, sense conseqüencias.

A la situació conservadora ha succehit la fusionista, y lo que passa avuy es encare pitjor que lo que passava ahir, si es cert, com tot ho fa presumir, que l' *Unió nacional* ha acabat per entrar á pacte ab en Moret, per obtenir algunas actas en el futur Congrés.

El peix ha caygut al bertrol y se l' menjarán ab such els que desde l' govern no deixan res per vert.

Mal va qui en lloch d' entendres ab el poble per obtenir una representació legítima y respectable, s' presta á entrar en componendas ab els eters explotadors del poble. Cap autoritat li ha de quedar pera combatre'ls. Aixó es lo que 'ls succehirá als representants de la *Unió nacional* que arribin á asseure's en els banchs rojos del Congrés, que aquesta y no altra es la sort de las oposicions de contracta.

En Paraiso, per dissimular un fet que tothom coix ó siga l' inteligencia electoral de la *Unió nacional* ab en Moret, bé prou accentuava en els seus discursos de Barcelona, las sevas aspiracions independents, la seva resolució encaminada á que l' exercici del sufragi fos pur y veritable. Deya poch menos que l' Unió s' hi faria ab las dents contra qui tractés d' estafarli un' acta... ¡Y qui 'ls hi ha d' estafar res, si lo que s' han prestat á conseguir vostés ja hi ha qui s' ha prestat á donals' hi!...

Comprenent ademés que l' poble barceloní, en sa immensa majoria alenta sentiments republicans, donava á comprendre també, qu' ell ho havia sigut y encare ho era de republicà, y que ab el temps y quan arribés l' hora com á tal obraria.

Jo me l' mirava y lamentant que ab son contacte ab en Moret, puga haverse encomenat l' art oratori de dir ab la paraula lo que s' té més lluny del pensament, pensava:

—¡Quina llástima que aquest bon home s' esforzi de aquina manera per veure si pot colocar un gèneru tan averiat!

P. K.

ELS TRINXERAYRES DEL BRUSI

El venerable diari del carrer de la Llibreteria s' veu que 'ls comptes no li surten. Està tan cremat, tan fora de test, que, olvidant el prudent concell d' un gran amic seu, en Balmes, que deya que «la cortesia y la deferencia en res s' oposan á la veritat», no fa més, días há, que dir paraulotas lletjas y abocar el tinter sobre las quartillas, ab el maquiavélich propòsit de que 'ls seus candorosos lectors ho vegin tot ben negre.

Dugas afirmacions llensava l' altre día, que demostren plenament que l' Brusí, preocupat ab las sevas caborias, ha sentit campanas, y no sab ahont.

Primera afirmació:

«La nostra ciutat—vé á dir l' apuntador de las classes conservadoras—está á mercé de quatre trinxerayres.»

Estudiem'ho aixó, patriarca de la premsa.

Quatre trinxerayres... ¿De quins trinxerayres parla? ¿S' refereix potser á aquests quatre fulanos que, sense escrúpol de cap classe y valguts de la seva influencia política, disposan de la nostra fortuna, dels nostres drets, dels nostres vots, de la nostra llibertat?

¿Vol dir tal vegada aquests quatre tipos que desde Sagunto ensá consideran la caixa municipal com un fondo benéfich, destinat á recompensar els serveys dels infelissos que 'ls fan de comparsas?

¿Serán per ventura aquests quatre barruts que convertint á Barcelona en una vinya propia, la vremen y la explotan á la mida del seu gust, després d' haver-noslas feta regar y cultivar á nosaltres?

¿Son aquests, respectable Brusí, els quatre trinxerayres á mercé dels quals estém?

La segona de las sevas ocurrencias es encare més graciosa.

Per la poderosíssima rahó de que aquest any no hem tingut professons de senmana santa, el vell periódic assegura que als ulls de las nacions extranyas jsetém deshonrats!

¿Santa ignocencial... ¿Tan llanudas considera el Diari á las nacions extranyas, que creu que ns han de mirar malament no més perque uns quants armats y unas quantas cucurullas han deixat de sortir per aquests carrers á fer el beneyt ab els seus róssecs y las sevas barbas postissas?

¡Ay, pobre Brusí! Serenis una mica y posis á la rahó. De deshonrats, sí que n' estém per desgracia; pero nó desde la supresió de las professons de senmana santa, sino desde molt temps enrera.

¿Sab desde quan que n' estém?

Desde l' día en que una turba incivil, composta segurament de cucurullas sense disfressar, va cometre la barbaritat d' invadir una capella evangélica, establerta al amparo de la Constitució á las Bassas de Sant Pere, trencant els vidres, atropellant als qu' en el local se trobavan y entregantse á excessos propis tan sols dels més atrassats salvajes.

Desde l' día en que uns quants fanatichs se presentaren al domicili de l' Agustina Soler, y vulgas no vulgas obligaren á combregar á una pobra malalta, que l' endemá moria impresionada per l' aparato d' aquella visita no solicitada y pel espectacle d' aquell sacerdot de pau que anava á exercir el seu ministeri á viva forsa y rodejat de polissons.

Desde l' día en que varem tenir la cobardia de permetre que vinguessin á albergarse en la nostra ciutat aquests frares fugitius de Filipinas, únichs causants de la perdua de nostras colonias y responsables directes de totas las desgracias qu' Espanya ha hagut de suportar durant un quart de sigle.

Vel'hi aquí desde quan estém deshonrats, momia del carrer de la Llibreteria; vel'hi aquí d' ahont vé l' desprestigi que sufrim y la repulsió ab que l' Europa culta vé mirantnos.

A manera de *mot de la jin* y sens dupte pera espantarr als seus lectors ab una agudesa, el Brusí aconsella á l' autoritat que quan se tracti de celebrar una manifestació anti-clerical obligui als barcelonins á anarla á fer al Camp de la Bota.

Perfectament. Y perque l' arcáich Diari veji que ja ha fet escola, nosaltres completarem la seva proposició ab un' altra que també dirigim á l' autoritat.

El día que 'ls clericals vulguin celebrar una professó no 'ls permeti que la fassin pels carrers de Barcelona: obliguils á anarla á fer lluny... á la carretera de Sant Boy, per exemple.

D' aquest modo l' bon gust no resultarà ofés, la ciutat quedarà tranquila y fins es probable que l' Brusí, engrescat pels atractius del lloch, sigui dels primers en assistirhi.

FANTÁSTICH

LA CANSO DEL RENTISTA

Me llevo quan el porch canta, retiro á las vintiset y tant me fá si l' sol crema com si s' posa á afretá l' fret. La taula ben provehida, tres matalassos al llit, lliure l' ánima de penas, el servey sempre amantit...

«Qu' es felís el que per viure no té mes obligació que agafá unas estisoras y ¡zis zás! tallá l' cupó!

Ab assumptos de faldillas quan tiro may erro l' tret, y es que, com deya aquell sabi, jo l' amor ja l' compro fet. Munto, jugo, vaig de *juerga*, freqüento la societat, vesteixo bé... y pago al sastré ab tota puntualitat.

«Com que, quan acabo 'ls quartos, no faig mes que obrí l' caixó y 'm trobo ab que altra vegada puch aná á cobrá l' cupó!

Jo no sé que son maluras, ni temo la sequedat, ni he perdut may la cullita, ni 'ls gèneros m' han baixat. ¿Qué plou molt? Bueno, que plouguí. ¿Qué no plou gens? Está bé. Encare que 'ls blats se morin, jo per xó ja segaré. ¡Ves qui s' embolica ab terras ni res de fabricació, haventhi aixó tan magnífich que n' diuhen «tallá l' cupó.»

Algun ximpe devegadas m' ha volgut entabanar parlantme de grans negocis ó industrias per explotat. ¡Com si jo no fos prou práctic!

per veure lo que 'm convé!... ¿Negocios en aquesta hora? El gran negoci ja l' sé. Que s' escarrassin els tontos ó 'ls que hi tinguin vocació. Jo no deixo l' meu sistema: el cupó ¡sempre l' cupó!

Quan me parlan de política, desseguida giro full. Tinch bon nas, y sé de sobri lo qu' es tot aquest embull. Quatre tipos que s' presentan disfressats d' homes de bé, y al últim no mes treballan per lo que á n' ells els convé. ¡No fá per mí aixó! A mí deume ordre y administració... y en las fetxas senyaladas deixeu-me cobrá l' cupó.

El progrés, els drets del poble, el sufragi universal, ¿qué son sino ximplerías y música celestial? ¿Qu' és aixó de vida nova, y de fé un país viril, y de regenerá Espanya y romanos pel estil?

«Me fan riure ab aquest quiento de la regeneració! Aquí lo que s' necessita es aixó: ¡pagá l' cupó!

Ja ho sé que hi ha mar de fondo, que l' país está agobiat, que l' agricultura plora, que l' comers viu entrampat... Ja ho veig qu' entre drets y tímbrés el pobre contribuyent, treballant com un camalich, viu miraculosament...

Ja ho comprench que 'ls que governan obran sense discreció, pero, veyam ¿qué m' importa? ¡Mientras paguin el cupó!

En tant que aixó no s' espalli y la font vaji rajant, la gent que digui l' que vulgui: menjém, gosém... y endavant. Ara, si s' girés la truyta y l' tresor quedés ferit, llavoras sí que, macatxo, ijo estaria ben guarmit!

¡Pobre de mí si venia la quebra de la nació y 'm trobés de cop y volta que no pagan el cupó!...

C. GUMÁ

ER fi l' Italia s' aproxima á la seva germana major de la rassa llatina, á la republicana Fransa. La manifestació naval que s' está efectuant en las ayguas de Tolon, y en las quals las esquadras francesa y italiana fraternisan en presencia de Mr. Loubet president de la República, es un acte importantíssim, que fá estarrufar el nas als alemanys y als inglesos.

Per lo vist l' Italia s' desentén de la *triplice*, que fins ara no li ha causat mes que perjudicis, y s' entrega á las corrents naturals, que la portan á viure com á bona germana de la nació que tant va ajudar-la á reconquistar la seva independència.

Un dels principals rezels que tenia la Italia en contra de Fransa, era el temor de que aquesta pogués contribuir al restabliment del poder temporal del Papa.

Mes las corrents francament anti-clericals de la República vehina, selladas ab l' expulsió de las corporacions religiosas, poden haver contribuít moltíssim á desvaner l' erro en que l' Italia vivia.

Mirémnos els espanyols en aquest exemple, y pensém que qui realisa una obra bona, no deixa de trobar al final la deguda recompensa.

Responch ab un saludo afectuós al que ha dirigit á la premsa catalana *El Liberal* de Madrid, que ha comensat á publicar á Barcelona una edició especial, á fi de que puga servir de llas de unió entre las dos ciutats d' Espanya mes populosas.

Fácil será que Barcelona y Madrid s' arribin á entendre si una y altra pagan tribut als anhels de la democracia y á las corrents de la descentralisació.

Procuri inspirarse *El Liberal* en els verdaders sentiments de aquest poble: apartis de tota relació ab las autoritats qu' están al davant dels municipis y de las diputacions catalanas, que no son fillas de la elecció popular, sino de la designació dels cacichs, y farà obra democrática y nacional, ben agrahida á Catalunya.

Sos primers passos poden haver sigut algun tant equivocats, per no conixer prou bé l' terreno que trepitja; pero ens fem l' ilusió de creure que 'ls anirà rectificat.

Y ara perdoni la nostra franquesa catalana... y conti ab la nostra amistat.

Alló que deya en Moret de que las próximas eleccions serian lliures, sense que s' dongués á conixer per res la influencia oficial, ja s' está veient á molts punts, com á Manresa y Tortosa per no citar-ne d' altres.

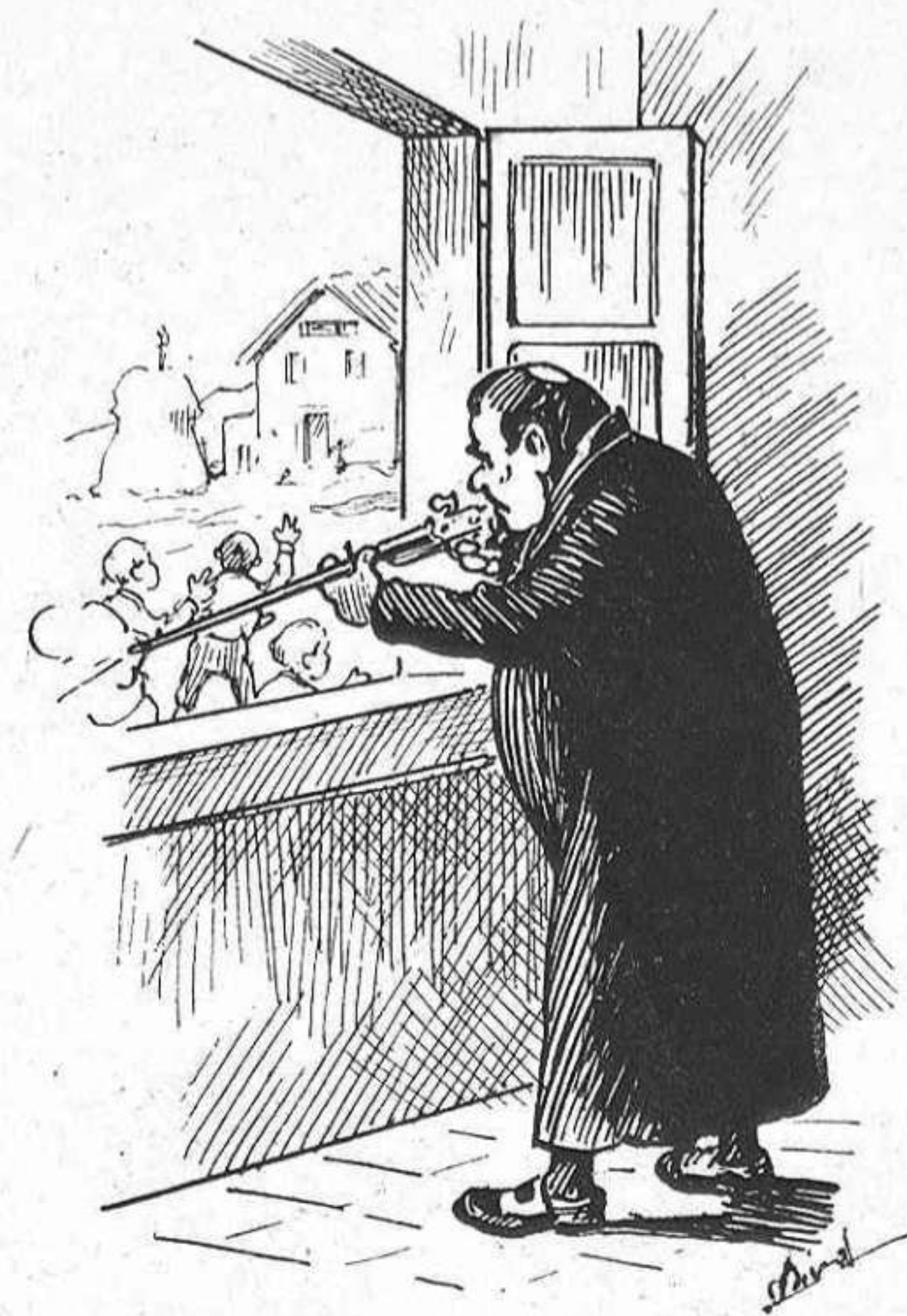
Els delegats gubernatius ja están fent de las sevas ab els Ajuntaments. Molts d' aquests pendrán mal si no s' resignan á dimitir.

Pero sempre 'ls queda un medi per curarse las feridas que pujan rebre, y es colocrarse sobre d' ellas, á manera de tafetá inglés, un bossinet de l' última circular de n' Moret; recomanant als gobernadors que á tota costa s' abstinguin de cometre l' mes mínim atropello.

Ho fan aixís, y ¡curats!

Se troba á Barcelona l' eminent periodista repu-

L' EVANGELI EN ACCIÓ

«Dejad venir á mí á los niños... y 'ls hi clavaré una perdigonada.»

(El rector de Montalegre—Almansa)

blicá Alfredo Calderón, á qui enviém nostre mes cordial saludo.

Celebrarém que la seva estancia en terra catalana li dongui novas forasas pera prosseguir sas valentas campanyas en contra de la reacció y de la injusticia.

Sembla que l' agrupació socialista barcelonina ha prés l' acort de acudir á las urnas, per son propi compte, es á dir deslligada de tota inteligencia ab els partits republicans.

Es una llástima que 'ls directores de aqueixa agrupació s' enpenyin en mantenir una diferenciación tan injustificada, quals efectes perniciosos á la causa del poble, redundan en benefici excludiu dels barateros de la política monárquica.

Aqueixa diferenciación produheix tibia y desconcert en las masses populares, aixís com l' unió estreta de tots els elements de l' esquerra produhiria un entusiasme, nunci de una segura victoria, de la qual ne participaria l' mateix partit socialista, que aislat, no ha lograt fins ara enviar un sol diputat á las Cortes.

Encare son á temps de rectificar la seva resolució funesta els directores de l' agrupació socialista barcelonina.

A Alican un loyola conegut per Pare Solá, va insultar desde la trona als liberals, y era tal l' esbranzida que portava, que passant per damunt dels liberals va fer arribar alguns esquitxos de baba venenosa fins á las classes militars.

Al día següent, un bon número d' oficials vestits de paisá acudiren á la iglesia y apenas el pare de la companyia hagué badat boca, s' armá una serracina de crits y garrotadas que fins els sants de fusta hi ballavan desde 'ls altars, com si s' dalissin de pendre part en la gresca.

Y á pesar de tant soroll com se promou per tot arreu, el govern continúa dormint lo mateix que una marmota, sense arriscarse á seguir el bon exemple que li están donant Portugal y Fransa, l' únich verdaderament eficaç pera acabar ab tots els escándols, de una manera senzilla: enviant á passeig als que 'ls provocan ab las sevas intemperancias.

Un capellá de Montalegre (Almansa) de una escopetada va ferir á dos noys.

Jo crech que 'ls tribunals s' apressuraran á absol-dre'l: perque ¿qué ha fet al cap-de-vall aquest bon home? Veure si de un tret podia enviar dos anjelets al cel.

A qui hauria de castigarse severament es al poble que volia linxarlo, privant á la patria dels bons serveys de un cabecilla de primera forsa.

Els clericals están á punt de ferirse de la rábia que 'ls agafa cada vegada qu' en Pey y Ordeix dona una de las sevas conferencias en algun centre democrático: un día á Vilanova, un altre á Badalona, un altre á Mataró.

Lo que mes els dol, per lo vist, es que l' clero de l' olla no l' pugui combatre y encare menos ab l' exemple. No hi ha retop per ells: ó perde las gan-gas que disfrutan ó passar per uns mals religiosos, capassos de convertir la seva missió espiritual en un negoci lucratiu.

Y vegin com la democracia no es enemiga de la religió, al permetre que un capellá amic de fer las degudas distincions entre las creencias y 'ls abusos que á la seva sombra s' cometen, renti la roba bruta en els Círculs republicans.

Llegeixo:

Uns fusionistas van anar á trobar á n' en Sagasta demanantli dos districtes, y l' home del tupé 'ls va dir:

—Dispensen: no puch servirlos: els dos districtes que 'm demanan els tinch oferts á n' en Romero Robledo.

Aixís va la política espanyola. Tot lo qu' Espanya té ho fan servir els que manan per un berenar etern de gitanos blancs.

Diuhen de Madrid que s' ha disposat que D. Alfonso XIII assisteixi á las primeras corridas de toros de la temporada, per presentarse davant del poble que ha de governar.

Y ara perdonin si no hi faig cap comentari.

Se tracta de una corrida y tinch por de una *cojida*.

LLANSÀ, 7 de abril.

Ahir s'efectuà l'enterro civil de un fill de nostre bon amic i estimat correligionari Joaquim Padrosa: un gran sequit acompanyà'l cadàver fins a la seva última morada, formant part de la comitiva una música que durant el curs anà tocant sentidas marxes. Ja veuen, donchs, els ensotatats com en aquesta vila lliberal van perdent las foras de dia en dia. Per un que n'enterrém, centenars que assistint a son enterro proclaman son amor al lliure-pensament.

VILELLA BAIXA, 3 de abril.

L'home del gambeto negre s'ha ficat al cervell la fatiera de convertirnos a tota costa i al efecte diu qu'enganyarà tres mulas al carro a veure si'l pot treure del pedregal. Qui diu mulas, diu frares, i qui diu carro, diu cubell místich. Mes clar: desconfiant de las sevas foras vol demanar quart i ajuda a tres ó quatre missionistas. Mes valdría que'n fes venir tres ó quatre cents, pero no á predicar, sino á plantar cepes americans qu' es lo que convé més en aquest país arruinat per la plaga filoxérica. ¡Plaga filoxérica i plaga clerical, son massas plagas per un poble sol! ¿No li sembla?

AGUA FREDA, 4 de abril.

Fá sis anys que'l pare Marjanet avingut ab l'Ajuntament va portarnos un escamot de monjas tituladas Escavas de Jesús, que's feren cárrech de l'ensenyansa. Desde llavors va suprimirse la plassa de mestre, y ara 'ns veyém obligats á confiar l'ensenyansa dels nostres fills al merlot negre, que ab prou feynas els sab ensenyar res mes que la doctrina. Aixó sí, tot sovint els agafa pels peus y els té cap per avall com si siguessin conills, que hasta's diría que's proposa acabarlos d'instruhir ensenyantlos de fer la figurera. ¿No podrà donarse per enterada de aquestas barbaritats la Junta provincial de primera ensenyansa?

LAS HUELGAS D' IGUALADA

III

Es una cosa molt fácil, massa fácil per desgracia, aixó d'entusiasmarse á las massas obreras. N'hi ha prou ab sapiguer dir quatre vulgaritats apresas de memoria i unas quantas paraulas groixudas contra la burguesía.

A la classe treballadora ha de preparársela pera la lluyta social, no atiarla y llensarla en aventuras que li han de costar sempre sanch y llágrimas. Hi ha que dirho ben alt y ben clar, encare que sigui arrostrant l'odi dels interessats en amagar la veritat; el proletariat es encare massa débil i massa ignorant pera imposarse al fort, ben guardat y ambició capital. Lo convenient, donchs, es prepararlo, robustirlo y educarlo pera posarlo en condicions de véncer; no embolicarlo en una lluyta desigual en que té encare en contra seva á una part de proletariat refractari á la asociació, á la pobressalla poch viril que no sab llensar el fusell quan la ordenansa li mana disparar contra sos germans, als miserables de butxaca y de seny fanatisats per una religió enervadora, y á tot el pilot de privilegiats de la fortuna, la política y l'actual injusta organizació social.

Entre els que fan mal á la causa de la emancipació dels obrers, enlluhermantlos ab teorías encare impossibles, y abusant de sa inconciencia, n'hi han bastants que ho fan de bona fé, molts que predicen radicalismes per seguir la corrent y buscar l'aplaus y alguns que fan el tremendo pera disfressar sa ganduleria y viure á costa dels treballadors. Entre els primers hi ha la juventut intelectual que, portada de sos entusiasmes pera la causa del oprimid, del vensut, del explotat, somia en una societat perfecta en la qual tothom gosa de la vida per un igual, y aquesta juventut, ab sos generosos anhels de redempció, fuetaja virilment al capital egoista, al poder abusi, á la religió arcabota y á tot lo que s'oposa á la expansió y al goig de la vida del poble; pero aquestos no viuen l'actualitat. Els segons no son dolents, pero son frívols; preveuen las conseqüencias de una mal comensada campanya, pero no tenen el valor d'oposarhi per débils y vanitosos sentintse afalagats pels éxits momentanis. Els últims son senzillament repugnants; cada grupo coneix els seus vividors, pero no hi ha enterea pera tréuresels de sobre.

Nosaltres som enamorats del poble, pero práctichs; busquem el seu bé, no el seu aplauso; volém sacrificar per ell nostre temps, nostres diners, nostra tranquilat y algo mes si es necessari, no explotarlo. El cap al ideal pero els peus á terra y avançant sempre.

Y serveixi aquesta digressió pera explicar el perquè algunas vegadas, en las qüestions obreras actuals y especialment en las de Igualada, semblará nostre criteri poch radical y el tatarán de massa transigent els partidaris de las solucions extremas.

En l'organización actual dels treballadors de Igualada s'hi nota desseguida una falta absoluta de preparació previa y una carencia lamentable d'iniciativa. La vida que viu es interna, no externa, y aixó li dona una inconciencia que la fá anar á las palpenas en la major part de las qüestions, y una inconciencia que va demostrarse plenament al volguer els fabricants de teixits disoldre la societat de las donas.

Las societats obreras lluytan á Igualada ab dugas dificultats molt grossas: la falta d'homens inteligents que sápigam donarlas vida propia, organizació robusta y direcció acertada, y el poch esperit societari qu'encare hi ha entre els treballadors. Aquestos dos mals tenen remey, sino immediat, no llunyá al menos.

Pera curar la falta d'intellectualisme que notém en las classes obreras igualadinas no cal torná á dir lo que convé, pero volém repetirho perque en aixó no 'ns fá res serhi pesats: instrucció, instrucció y instrucció. Si els obrers educan tant com poden als seus fills y d'ells mateixos procuran adquirir alguna instrucció els que no'n tinguin gens, y completarla en

lo possible els que ja'n tenen alguna, dintre de pochos anys s'admirarán del cambi qu'haurá suferit la seva manera d'ésser, y's veurán forts, convenuts, segurs y disposats á qualsevol lluyta. Avuy son un cos débil ab inteligencia migrada; demá, fortificats per una sana gimnasia intelectual, serán un cos robust, ferm, de potent inteligencia y dispost sempre á fer valdre l'empenta de son organisme ben guiat per la plena conciencia de sos actes.

El poch entusiasme per l'associació que deplorém en els treballadors d'Igualada, deu curarse procurant que'ls actes de las societats obreras no reportin perjudicis tontos. Al decretar un paro ha d'ésser ben justificat, no s'ha d'exagerar may la nota en las reivindicacions que's pretenen y sobretot no s'ha de maltractar als treballadors que per ignorancia, per miseria ó per pusilanimitat se posan á esquirols. S'ha de procurar atréurels y no retxarsarlos.

No convé may restar foras y sí sempre sumarlas. Avuy mateix el paro que s'está sostenint ha portat á las fábricas dels amos associats una porció de juvenalla d'Igualada y sos voltants á fer de blanquer. Pretendre que deixin l'ofici que han adquirit es una tonteria; donchs, es precis demostrarlos que la societat es un bé per tots y no fora extrany que demá, ja homes, fossin els mes fermes puntals de la causa social. Ademés, si algun dels socis poch entusiasmats se cansa convé fortaleixer sas conviccions no ab insults sino ab rasonadas observacions.

Quan els treballadors societaris hagin portat el convenciment als obrers indeferents y las societats obreras vagin poch á poch, pero ab pas segur, á la conquista del pa primer y de tots sos drets socials després, la victoria será segura en quantas lluytas s'entaulin, y no haventhi esquirols no's donará el cas vergonyós de veure com se barallan bestialment treballadors ab treballadors, dificultant de una manera desconsoladora la complerta redempció de la classe obrera.

Continuarém.

JEPH DE JESPU

(DE COLOBORACIÓ)

L' ALMIRANT

TRAINERAS Y KEITOS.—SEMBLANSA D'ACTUALITAT

Deu, com s'ha tornat! ¡Pobra María Rosa! Encare m sembla que la veig parlar y enjogassada brincant pel rellisós rocam dels marges del Miño, aquell jorn que anarem á celebrar los esponsals d'ella y en Martinet, L' Almirant, que l'hi deya tothom.

La Riteta y en Manel encare deuen tenir el ventre malalt de tan riure, y cruiximent d'ossos de las sotregadas que rebian bojeant, y topantse al impuls de fortas culadas de la María Rosa que sovint els empaitava y feya rodar per pedregalls y matas, tan llarchs com eran, trayent de tino á las parentas de n' Martinet, aquellas de la provincia de Lugo, santutxas al carrer y caps-verts per las esglesias. No's cansavan de murmurar y persignarse, ni de tapars la cara ab las mans com per no veurels cada volta que queyan la Riteta y en Manel, pro per entre'ls dits no'ls perdian de vista. ¡Quins tipets! Altas, esprimatxadas, de cabells torrats, y ab trajos d'un groch perdut, juntas semblavan un manat d'espiques del mes d'agost.

L' Almirant y l' Andreu ó sigui el Bisbe de mal nom, fill de la Paula Mensaire, l'emprengueren per la dressera cap dalt el bosc dels Cunillets y 'ns esperavan prop del rieral sota el Mas Blanch, ab las vitualas y moras que anavan cullint.

¡No'n varem fer poca de gatzara! Menjar, beure y més beure á tarot d'ampolla, salts y rodoladas prat avall, aixafarnos las moras per la cara en tal

forma que semblavam tintorers, y vingan cants y balls de la terra.

Las santutxas estavan desconegudas, s'havían transformat del tot. Ab llirs y altrás flors silvestres en las trenas y els traus de la pitera, recullida la faldilla d'un groch perdut y al descubert els baixos dels enagus ab caixalets brollats y bufonas botas blancas, davan voltas y més voltas fent perdre'ls sentits al Bisbe, y faltanthi poch pera causar la renyina de la Riteta y en Manel per aquest haverla deixada plantada fugint á ballar ab ellas. Hasta la Tuyas, la més llarga de las espigas, s'havia tret de mare, y ab veu planyidora com la del sach-dels-gemechs ens cantá la mudeira ab tons tan endiastrats y lletra tan expressiva... El color de las moras no s'havia pas borrat encare de nostras galtas segons vaig observar en aquell moment.

Fins entrada de fosch durá la festa sens may decaure l'animació, retornant tots á casa potser encare ab més bulla y alegría que á l'anada, y despedintnos dels promesos ab fortas estretas de mans y enhorabonas per lo seu próxim casori.

L'endemá en Martinet plé de goig sortia al mar ab una trainera nova, batejada ab lo nom de María Rosa. L'acabava de comprar ab diners recullits á forza de treball y privacions y ab part del dot que li portava la promesa.

Fou el jorn aquell del combat entre xeiters y trainers en la badia.

Un considerable número de xeiters, molts d'ells potser assalariats ab miserable paga, infelissos mesnaders subjectes á la voluntat d'amos que explotan la seva ignorancia, perseguían las traineras; la de n' Martinet se trobá voltada y no hi va haver més remey que bátrers.

Pedradas, cops de rems, tiros, de tot hi hagué, y d'un d'aquets cau ferit de mort l' Almirant, extés sobre la trainera ab tant content estrenada, sobre la nau, primer nus de unió d'ell y la María Rosa, nau en la que hi veyá'l benestar de la seva estimada y dels fillets que aviat tindrían, y que ja li semblava portarlos al seu costat, mar endins, y retornant al port ab bona carga de platejada sardina, sempre esperats per la muller que anava y venia cent vegadas de casa al moll y del moll á casa.

Mori en Martinet. Desde llavors á totas horas del día allá al cap d'avall del moll de la Ribera s'hi veu plorosa y endolada á l'ans felis María Rosa ab la vista sempre fixa al mar. Espera á l' Almirant. ¡Pobre bojeta!

J. SERRATS.

Vigo, janer de 1901.

Havent resat el rosari y per acabar la tarde Mossen Joseph s'encamina cap á l'Ermita del Carme.

Cansat d'anar pel camí, se fica per entre'ls arbres.

¡Els camfins s'han fet pels matxos no pels homes de montanya!

¡Qué n'es de bonich el bosc! En que'l pujar sempre cansa, si's respira un ayre sá no's troba tant la pujada.

Quan arriba dalt l'Ermita ab l'ermita fa brenada, y després de gosá un xich de l'espléndit panorama que desde'l cim del turó desgota els seus peus s'escampa, ja un xich fosch se'n torna avall y encantat de la pujada

en qu'el baixá es perillós també per entre'l bosc baixa.

Ab mil penas y fatichs y ab las unglas agafantse, mitj cayent, mitj rodolant poch á poch vá fent sa tasca.

De prompte Mossen Joseph s'atura. Es que á dugas passas veu á un home y á una dona que... fan ferlo mirá enlayre.

Els, al veurel, desseguida tots dos se tapan la cara, quan Mossen Joseph refet y sempre ab la vista enlayre

passa á prop pel seu costat els hi diu ab veu molt mansa: —No tingues por; no's mogueu. L'Iglesia els seus secrets guarda. Continúen fills, continúen y... cuydado á costiparse.

RUY DE GORCH

N incident del meeting del diu menje.

El Sr. Olivella: «Jo no abdicó de mas conviccions políticas y tinch sempre alsat el peu per enviar á passeig els cachinaches enmagatzemats en una casa molt gran de Madrid.» (Grans aplausos, perque'ls assistents al meeting eran republicans en sa inmensa majoria.)

Interpretació del Sr. Paraiso: «El Sr. Olivella se refereix al Banc d'Espanya, qu'es la casa més gran de Madrid.» (Riallas.)

Jo no vaig riure, perque las habilitats no m'agradan, y encare menos las sortidas de peu de banc.

Diu un telegrama de Sevilla, á propósit de la professó de Senmana Santa:

«Noventa arrobas de vino se han bebido los cargadores de la Macarena.»

No mes que noranta arrobas, que se las devían empassar de un sol trago, per quant el telegrama afegeix:

«Se quejan, sin embargo, de la mezquindad de los mayordomos.»

Ja ho veu el Brusí: á Sevilla tenen una religiositat borratxa. ¡Quina llástima que á Barcelona no succeheixi lo mateix per culpa de una colla de trinxeraires!

Estém en plé período de rectificació de llistas electorals. Per lo que toca á Barcelona son un model d'exactitut. Y la proba es que quan el doctor Robert era alcalde tractá de practicar de un cop una exclusió de 27 mil noms imaginaris. No pogué terminar la sort y'ls 27 mil noms s'hi van quedar.

Y ara vajin á buscarlos de un á un, á veure si'ls troban.

Ab aixó de las llistas electorals passan cosas curiosíssimas.

Als que volen emporcarlas se'n dona un any de passio per ferho. Y en cambi per netejarlas convenientment no's concedeixen als electors mes que deu dias.

Es com si hi hagués una rastallera de 60 ó 70 mil pellers, y dintre de cada paller una agulla de cap, dihent el govern:

—Aneu venint electors, que se'us dona un passio de 10 dias pera treure las 60 ó 70 mil agullas dels 60 ó 70 mil pellers. Quan las hagnéu trobadas tindréu las llistas netas, y podréu anar á las urnas ab tota confiansa, que guanyaréu, ey, si á mí no se'm antoixa estafarvos l'elecció.

Un dels elements que ab mes empenyo han treballat á Portugal per l'expulsió de las corporacions religiosas, ha sigut el patriarca de Lisboa.

El patriarca de Lisboa es á Portugal lo que aquí á Espanya l'arquebisbe de Toledo.

Traslado la noticia al Avi Brusí á veure si diu que'l patriarca de Lisboa es un trinxeraire ó un escapat de presidi.

En el Colegi que'ls Loyolas tenen á Sarriá, circula aquestes dias un anunci concebut en els següents termes:

«Petróleo refinado extra MARCA «ELECTRA»

«Combustión rápida y asegurada. «Especialidad para Colegios, Conventos é Institutos Monacales.»

Está molt bé: arxivis y tinguis present... á los efectos consiguientes.

Els diuen y repeteixen: El Liberalisme es pecat. Pero no ho proban, no ho demostran ab rahóns prou convincents. ¡Com pot ser pecat la sistematización de la llibertat humana?

Lo que sí pot dirse qu'es pecat es el clericalisme ó siga'l fer servir la religió pera fins purament humans y la major part de las vegadas reprobables. El clericalisme es la falsificació del sentiment religiós.

Y com á tal falsificació es alguna cosa més que un pecat: també es un delict.

Un tal pare Viscós, predicant en una iglesia de Madrid vá enjagar el següent concepte relatiu á la Verge María, colocada al peu de la Creu:

«Yo desearia ahora cambiar mi sexo para saber cuan grande es la amargura de una madre que vé morir á su hijo crucificado, aunque convencido de que solamente tú, ilustre y distinguida dama (aquest piropo de ilustre y distinguida vá per la Mare de Deu) eres capaz de sufrir tanto sin exhalar una queja.»

Y després hi haurá qui s'extranyi de que á n'aquets ensotatats que desitjarían cambiar de sexo, volguém que se'ls expulsi d'Espanya... per Viscosos.

Una lliadó d'etimología al Brusí:

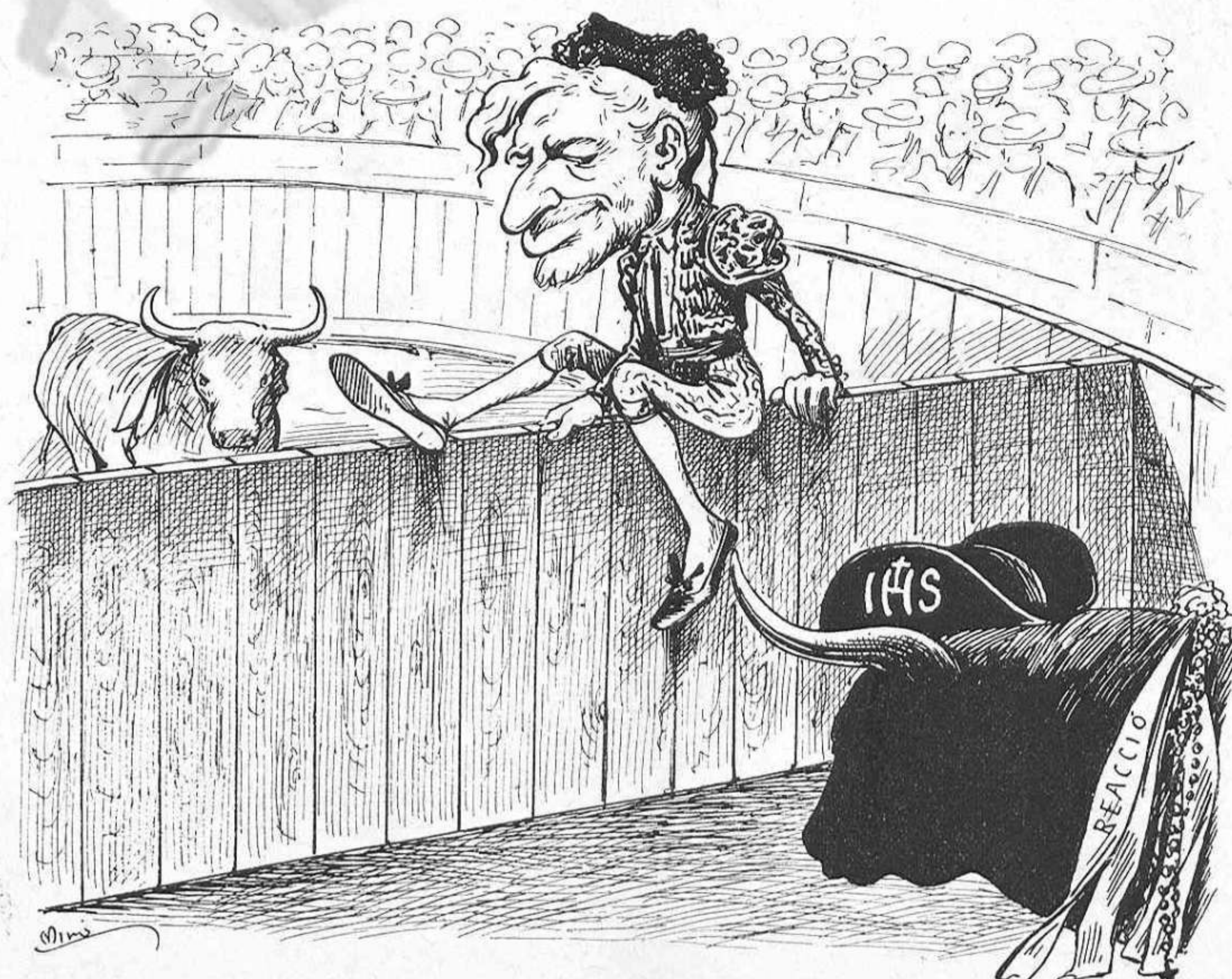
—¿De que vé la paraula trinxeraire? Al meu modo de veure no pot venir mes que del sustantiu trinxera.

Ara bé ¿quí son els verdaders trinxeraires? ¿Els que's llansan al carrer á cara descuberta y al crit de «¡Mori'l clericalisme!» ó'ls que voltats de guardia-civils se defensen desde las trinxeras dels seus convents?

Tota la malaltia de n' Sagasta reconeix per causa, segons diuen, la gran irrupció de candidats y pretendents que se li han tirat á sobre demanantli districtes y empleos.

Si sigüés veritat aixó, hauriam de reconeixer que hi ha Providencia: per en Sagasta, ab motiu d'en-

Plassa partida. Situació compromesa

Entre el toro de la Llibertat y'l marrajo de la reacció, molt será que no l'hajan de portar á l'enfermeria.

L' AVI BRUSI Y ELS ESTUDIANTS

—¡Trinxeraires!—els vá dir
per no voler professóns.

Y 'ls estudiants l' insult
li han tornat á ficá al cos.

malaltir per ahont ha pecat mes. Y per lo que respecta als postulants, perque havent agafat en Sagasta 'l dengue, no 'ls hi pot donar més que lo que li surt pel nas.

Ja ho han vist: en Cerrajillas ha tingut una *cojida*, y á Madrid s' han conngot, com sempre que un torero tasta banya.

Y quina manera la premsa de donar detalls!... En Cerrajillas portava uns escapularis de Sant Rafel, y dos mes cusits al gech, l' un del Angel de la Guardia y l' altre de la Verge de Betlem, lo qual no li ha valgut pera deixar d' arreplegar la gran banyada del sigle.

S' haurá d' inventar una cosa mes eficaç pera que 's posi de relleu l' eficacia de l' aliansa del clero ab

la taumàquia. ¡Potser si 'ls toreros se presentessin á la plassa vestits de cucurullas!...

En fi, es una idea com un altra... que l' ensajin!

Se creya generalment que 'l *Pelayo* per tenir recremadas las calderas no podria arribar á Tolon, y á pesar de tot, ab penas y traballs hi ha arribat.

També 'l poble espanyol té recremadas las entranyas, y també hi arribará!...

—Ahont? A Tolon?

—No, una mica mes lluny: á ca 'n Pistras.

L' altre nit vaig tenir un somni extrany.

La Monarquia se 'm va apareixer en forma de una dona lletja y arrugada com un pergami. Aixó sí, anava vestida ab molt luxu, pero bastant mal-girbada.

Un home del poble li deya:

—Senyora, miri que porta 'l vestit tot ple de fraves.

Y ella al veure que anava á posarli las mans á sobre per arreglarli 'hi, li digué tota cremada:

—Deixa'ls estar! Y si no vols rebre, recorda que soch inviolable.

A Jerez hi ha molta gana. Las multituds famélicas invadeixen las panaderias, arrastradas per la carpanta que las alsa.

¿Y saben que fá 'l govern? En lloch de pá 'ls hi envia guardia-civils.

—Ab casaca?

—Sí: ab casaca y maüser.

LA CARICATURA AL EXTRANJER

RUSSOS Y INGLESES.—*El Xino*: ¡Qué 'n fora de bonich que havent vingut á mesurar-noslas á nosaltres, se las mesuresin ells ab ells.

(De *Le Charivari*)

REFLEXIÓ DE UN LOYOLA.—Podrán treure'ns per la porta; pero lo qu' es nosaltres tornarem á entrar per la finestra.

(De *Le Charivari*)

L. WAT.

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Pe-re-ra*.
- 2.ª ANAGRAMA.—*Paré—Pera—Rapé*.
- 3.ª CONVERSA.—*Reus*.
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Pasqua avants de Rams*.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Un espartenyot, A. Ribas Ll., Noy de las mostras, Baltasnet de Figueras y Poca Roba.

XARADA

En aquest *primé* 'l que sobra son *tot*, capelláns y fraves; puig en *hu-invers* de la fé ens fan buydar las butxacas. Ells menján y dormen bé mentres que 'l pobre que s' a casa no té un rosegó de pá y dorm en *segon* de palla.

¿Quin día 'ns traurem de sobre aquesta clerical plaga?

J. ASLEIB

ANAGRAMA

Ahir vaig trobá á en Pepet y 'm va dir que ara tenia el *Tot* al carré d' en *Tot*, y que ho digués á en Badia.

SISKET D. PAILA

TRENCA-CLOSCAS

ROMEU DORÇA

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas lo títul de una pessu catalana.

AIGUA FREDA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	—Una vianda.
4	5	2	7	3	6	5	—Animal de ploma.	
4	5	6	5	2	3	—Animal de gabia.		
1	8	6	7	5	—Lloch que s' hi serveix menjar.			
4	5	6	8	—Material de guerra.				
8	4	5	—Animal de ploma.					
4	5	—Animal doméstich.						
6	—Consonant.							

FABERAS D' ALFÀ

GEROGLÍFICH

SI
T T T
O O
T
U U

XECH DE LLANSÀ

Caballers: Un espartenyot, J. Utset, I. Electra Citat, Rafel Palau, Jaumet dels mástechs, Un carrilaire y J. B. B. (a) Picarol: Ni la bona voluntat de vostés, ni la nostra benevolencia son capassas de fer decantar la balansa justiciera.

Caballers: A. Ribas Ll., Noy de las mostras, Xech de Llansà, Albertet de Vilafranca, Joan Borrell y Martí: Una cosa ó altre anirá al carrer del Olm.

Caballer: Pau Manfias (a) Vall: ¿Un sonet de dinou versos? ¿Que 's pensaba no poguer dir las mateixas tonterias en els catorze que son de reglament? Si es aixís, *bueno*.—S. B. de M. de R.: Si 'ls versos son defectuosos en cambi 'ls xistes son del any de la gratera.—Telesforo Pegadella: Encare qu' aquest género d' acudits ha passat de moda, reconeixem la destresa en la forma y veurém d' insertarho.—Ex-K. nari mut: Lo que 'ns envía no es aprofitable; de lo demés que 'ns diu, per nosaltres no hi ha inconvenient.—Angel Montanya: La nota es senzillament bonica.—Enrich M. Gener: Donchs miri no senyor, ho sento, no son ni del meu gust ni del meu agrado.—P. del C.: L' assumpto del sonet no es nou y la composició esguerrada á causa dels dos últims versos que consonan ab els vuyt de dalt; lo altre es excessivament cursi. Y de lo que 'ns recorda pensi que si li van dir que sí, no será que nó.—A. D.: Cap al final s' hi troban tres assonancias que no li fan gens de favor; es cert que corresponen á estrofas diferentas, pero, pel que té l' oído delicat... En fi veurém.—Domingo Minguell: Vosté ha contat bé las sílabas; pero, no ha contat en que per compondre sonets se necessita algo més.—Andreu Casamitjana: Lo que té gracia no es publicabile; y *verbi gracia*.—Platón Loreman: Tot lo de vers es dolent, y 'ls trenca caps igualment.—Marian Rodella: Aixó faria riure als pochos qu' están en l' intríngulis de la cosa y á ningú més.—Enrich Bosch y Viola: Van bé las dugas, y sobre tot la íntima.—A. C. (Alcoy): La xarada no 'ns agrada; y de lo altre que segueix, hem de dirli lo mateix que dihém de la xarada.—Abel Gaubansa: ¡Passa virol!—Metralla: Si aixó que titula sonet ho fos en realitat, no diré que nó...—Aigua Freda: A vosté li convenen dutxas homónimas; s' enfada molt depressa. El paréntesis á que 's refereix anava dedicat exclusivament al immediat anterior. Ara ja ho sap.—S. B.: Ademés d' un xich mansoy, es llarguet y poch cuydat. Tan malament, la vritat, també sap ferho en Fra Noi.—Baltasnet de Figueras: Creyém que la *berruga* ho faria millor.—R. de Barberá: Mal traduhit del castellá.—Martori: Cá, cá, cá, cá!...—J. Montabliz: Anirá, arreglada.

Obra nueva

EL PROCESO DE CRISTO

POR

FRANCISCO PÍ Y ARSUGA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleuz y C.ª